

Карпіщенко О.О.
Сумський державний університет
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ
ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ ВИПУСКНИКІВ
НА РИНКУ ПРАЦІ

Досвід працевлаштування випускників вузів свідчить про наявність розбіжностей, іноді значних, між практичними навичками якими вони оволоділи під час навчання та необхідними на робочому місці. Звичайно, неможливо підготувати універсального фахівця, який міг би швидко та безпомилково розпочати працювати на новому місці з повною віддачею. До того ж таке завдання і не ставиться. Проте, на нашу думку, можливим є під час навчання сформуванню у студента базу знань та вмінь максимально адаптовану до подальшої практичної діяльності, що дозволить молодим фахівцям адекватно сприймати завдання та видавати потрібний результат.

Джерелами набуття студентами практичних навичок є: 1) виконання індивідуальних завдань; 2) залучення до співпраці з підприємствами під час виконання їх замовлень. Останнє є більш дієвим, оскільки людина працює з реальним завданням, результати вирішення якого будуть затребувані та використані у подальшому. Проте в обох випадках роботою студента має керувати викладач і саме від його професійних навичок залежать рівень та якість підготовки. На жаль, значна кількість викладачів прийшла на викладацьку роботу зі студентської лави і не розуміє повною мірою особливостей діяльності підприємств, підходів роботодавців до організації справи та оцінки результативності найманих працівників. Тому гостро постає проблема розвитку викладацького складу саме у напрямку набуття досвіду практичної діяльності.

Відповідно до Закону України про вищу освіту, викладачі вузів один раз на п'ять років проходять підвищення кваліфікації, що включає у себе теоретичну та практичну підготовку. На сьогоднішній день у СумДУ підвищення кваліфікації побудовано таким чином, що лівова частина часу приділяється теоретичній підготовці посередньої якості. Практична частина підготовки дана на відкуп самому викладачеві, який підвищує кваліфікацію та не передбачає його звільнення від основної діяльності. Жодним чином не враховуються індивідуальні потреби викладачів, що викликані необхідністю якісного покращення рівня викладання ними навчальних дисциплін.

Кожен викладач, як освічена людина, самостійно аналізує результати своєї діяльності і, як ніхто інший, знає і розуміє свої слабкі сторони. Тому, ми вважаємо, що саме викладач має формувати перелік напрямків щодо підвищення рівня власної кваліфікації, визначити перелік тематичних семінарів та навчальних курсів, підприємств, де можна набути практичних навичок. Саме такий підхід дозволить провести підвищення кваліфікації максимально ефективно: заповнити пробіли у знаннях та здобути потрібні практичні навички. Стосовно практичної частини підготовки, нами пропонується вивільняти викладача із навчального процесу на 1-2 місяці даючи йому таким чином можливість працювати на робочому місці на підприємстві чи в організації та пізнавати практичну діяльність із середини, стикаючись щодня з реальними проблемами та вирішуючи їх.

На нашу думку дієвим інструментом впорядкування запитів стосовно напрямків підвищення кваліфікації та змісту навчання може стати формування відповідної бази даних на основі аналізу опитувального листа, який попередньо заповнюється викладачами у яких наближається термін підвищення кваліфікації. Такий підхід при плануванні занять з підвищення кваліфікації дозволить з одного боку найбільш повно задовольнити потреби викладачів, а з іншого оптимізувати витрати вуза за рахунок формування невеликих груп слухачів.

Підвищення якості стажування викладачів, які в силу своєї професії є також і вихователями для студентів, дозволить наблизитися до формування на випуску із вузу цілісного фахівця, який вміє застосовувати свої вміння та навички на практиці спираючись на теоретичну базу підготовки.